

ONGEREPT KIRGIZIË

Bij het horen van de naam Kirgizië denk je niet snel aan wintersport. En toch biedt dit land, waar een paard nog een groot bezit is en de bergen anoniem en onbevlekt zijn, perfecte skitoermogelijkheden. Over ongebaande paden, kamperen in de sneeuw en logeren bij locals. >

Tekst: **Olaf Sueters** Fotografie: **Joris Lugtigheid**

Op weg voor weer
een dag vol ongekende
mogelijkheden.

Uitzicht op Bisjkek, onderweg naar Orusai.

Zo'n Machutka is net een pakezel, uiteindelijk past alles er in.

Lokaal eten in het wegrestaurant.

Het is vijf uur in de ochtend als we via Moskou, na een vlucht van ongeveer zeven uur, aankomen op een donker vliegveld op zo'n dertig kilometer van Bisjkek, de hoofdstad van Kirgizië. Met de nodige visa-stempels in onze paspoorten willen we door de douane, maar onze paspoorten worden meegenomen zonder enige uitleg. Dit is geen warm welkom op deze exotische skibestemming. Dan krijgen we te horen dat het controlesysteem is uitgevallen, wat wel vaker schijnt te gebeuren. Anderhalf uur later mogen we toch doorlopen. Onze spullen liggen op de band en de chauffeur die ons naar het Radison Guesthouse zal rijden, heeft gelukkig gewacht.

Nomadentent

Het beeld dat we zien als we door de straten van Bisjkek rijden, is onwerkelijk; gaten in de wegen, grote grijze Stalinistische gebouwen, een onleesbaar geschrift en een mix van oude auto's met paard en wagen. Dit is een andere wereld dan wij gewend zijn.

's Avonds ontmoeten we de Amerikaan Ryan Koupal en zijn vrienden in een Turks restaurant. Na maanden van e-mail contact kunnen we elkaar eindelijk de hand schudden. Ryan is voor het derde seizoen in Kirgizië om een skitoerprogramma te ontwikkelen dat fantastisch skiën combineert met een uniek verblijf in een traditionele Kirgizische Yurt (traditionele nomadentent, red.) of bij een familie thuis. Op deze manier wil hij de lokale bevolking ondersteunen door ze mee te laten profiteren van de opbrengsten uit het wintertoerisme. Komend seizoen organiseert hij de eerste begeleide skitoer vanuit Ische Jergez, een plaats in het Oosten van het Tien Shan-gebergte.

Ons doel voor deze week is het ontdekken van skitoermogelijkheden in dit land. Verder willen we lokale mensen ontmoeten om nader met de cultuur van Kirgizië kennis te maken. Ryan heeft ons gevraagd om mee te gaan kamperen en skiën in de buurt van de Ala Bel-pas. Dit is een gebied op vier uur rijden van Bisjkek, waar Ryan ook nog niet is geweest, maar waar het volop winter schijnt te zijn.

Aziatisch Zwitserland

Kirgizië, ook wel Kyrgyzstan, grenst aan de voormalige Sovjet-republieken Kazachstan, Oezbekistan en Tadzjikistan en

Fotograaf Joris Lugtigheid en auteur Olaf Sueters

oostelijk met China. Het is dus één in het rijtje van de 'stans', maar wel een heel bijzondere! Het land bestaat voor 95 procent uit bergen met een gemiddelde hoogte van bijna 3000 meter en wordt ook wel 'het Zwitserland van Centraal Azië' genoemd. Door de zeven maanden lange winter is er tijd genoeg om lijnen te rijden op de hellingen van de Tien Shan-bergketen die zich uitstrekt van west naar oost. Via de auto-wegen, die lopen over de vele hoge passen verspreid door het land, is het terrein overal goed te bereiken.

Sinds 1991 is Kirgizië zelfstandig en met een gemiddeld jaarincome van 500 dollar één van de armste landen van de wereld. Kirgizië is zeer dun bevolkt en gegeven het lage jaarincome is de kans niet groot dat je skiërs tegenkomt.

Keuken uitgraven

Eén van de goedkoopste manieren om in Kirgizië te reizen is met een Machutka oftewel een minibus. De volgende ochtend staan we daarom met de Amerikanen op het westelijke busstation met als doel een Machutka te regelen die ons naar de pas gaat brengen. We willen namelijk vlakbij de 3200 meter hoge Ala Bel-pas twee dagen gaan skitoeren. Deze pas, die in de Suusamyr Regio ligt, is een van de koudste gebieden van Kirgizië waar tot mei zeker sneeuw ligt. Na enige onderhandeling laden we de bus vol met onze materialen en gaan we op weg. De mooie rit voert door een canyon en langs hoogtes met eeuwige sneeuw voordat we uitkomen in het dorpje Suusamyr. We rijden door naar de Ala Bel-pas, >

In de koude nachten worden
sneeuwbuien afgewisseld met een
heldere sterrenhemel

De familie van Erjan zorgt voor een warm onthaal in Kaindy.

Bij gebrek aan skiliften gaan we met een paard naar boven.

Luxe in Parish

Na twee dagen breken we ons kamp op en trekken verder. We doen onze rugzak om en gaan op de ski's terug naar de weg waar we vrij snel een lift regelen naar het verderop gelegen Parish. Aan de rand van dit dorp ligt The First Central Asian Freeride Base, zoals de oprichter en tevens de eerste Kirgizische splitboarder Kalibek Kadyr zijn lodge noemt. De lodge biedt plaats aan achttien personen. Het ligt ingeklemd tussen twee bergruggen met ontelbare toppen die makkelijk bereikbaar zijn met een helikopter, snowcat of snowscooter. Alles kan hier dus!

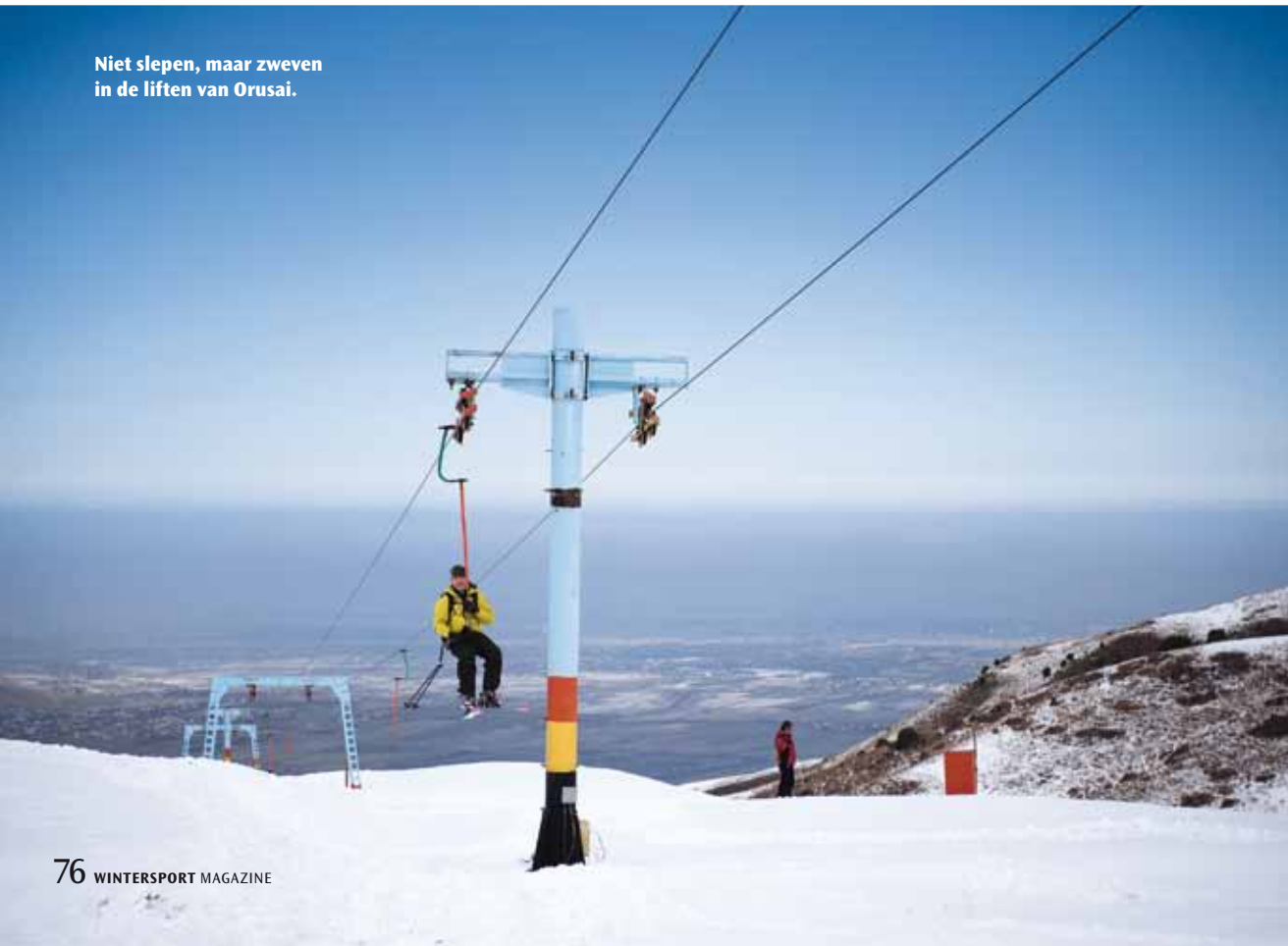
Kalibek neemt ons mee met de sneeuwscooter. Binnen vijftien minuten staan we aan de basis van een paar anonieme bergen; in dit land zijn er gewoonweg teveel om allemaal een naam te geven. Als Kalibek er een aanwijst die hij De Tits noemt, weten wij zeker dat we die willen beklimmen. Het is een mooie brede noordwest helling die door de zon al wat >

In de traditionele woonkamer hangen Perzische tapijten aan de muur.

Niet slepen, maar zweven
in de liften van Orusai.

zacht is geworden; dat maakt het lopen met vellen zwaarder. Desondanks is het makkelijk traverseren omdat het niet erg steil is en kunnen we in een aardig tempo omhoog klimmen. Als we de top bereiken op zo'n 2500 meter maken we ons klaar voor de afdaling. Vanaf dit punt is het 500 hoogtemeters naar beneden. We knallen met heerlijke grote bochten over dezelfde helling naar beneden en kunnen bijna doorskiën tot aan de lodge. Hier genieten we van een heerlijke Kirgizische lunch en bewonderen de sporen die we op De Tits hebben achter gelaten.

Het paard van Kaindy

De volgende dag gaan we de smaken van Kirgizië ontdekken, want we zijn uitgenodigd door Erjan en zijn familie in het dorp Kaindy. Na een drie uur durende taxirit door de Chong Kemin Vallei staan we stil aan de rand van het dorp. Het dorp wordt omringd door hoge witte pieken, ideaal om een paar dagen te skitoeren. We moeten nog uitvinden waar onze gastheer woont, maar worden weldra geholpen door de toegestroomde dorpingen en binnen no-time staan we bij het huis. Erjan nodigt ons uit voor een kop thee met ontbijt en we nemen plaats in een traditionele woonkamer. De wanden zijn met prachtige Perzische tapijten gedrapeerd, er staat een typische Aziatische hurktafel en uiteraard een flatscreen tv. Met papier, pen en gebarentaal maken we duidelijk dat we enkele dagtochten willen maken. Erjan wil ons wel begeleiden naar de sneeuwgrens terwijl onze ski's en splitboard per paard worden vervoerd. Via smalle en modderige paden lopen we naast ons 'nieuwe' vervoermiddel. Helaas is het mistig en naarmate we verder stijgen, wordt de mist steeds dikker totdat we echt niets meer zien. We besluiten terug te skiën naar het dorp. De volgende ochtend sneeuwt het en hangt er nog steeds een dikke laag mist. Dit maakt het helaas onmogelijk om er op uit te trekken en we besluiten daarom naar Orusai te vertrekken om een officieel skigebied te ontdekken en onze week in Kirgizië af te sluiten.

30 jaar terug in de tijd in Orusai

In Orusai, één van de twaalf skigebieden ten Zuiden van Bishkek is 30 jaar geleden de eerste skilift van Kirgizië aangelegd. De eerste piste beschikt over een zeer speciale paddenstoellift waarmee we slepend en zwevend (soms wel een stuk van dertig meter) naar boven worden gebracht. De tweede steile piste is gesloten maar we hebben geluk; Vladimir, één

Lokale gids Hayat is heel blij met de door Gear4Guides gedoneerde ski's.

van de liftooperators, wil voor een klein extra bedrag 'zijn' lift voor ons openen! Voor het eerst van ons leven maken we mee dat we een privé-lift tot onze beschikking hebben en dat voor maar twaalf euro. Door de verse laag sneeuw kunnen we de hele dag heerlijk onze eigen sporen trekken, want verder is er niemand die deze helling aandurft. <

SKI ONTWIKKELINGSLANDEN

De auteur van dit verhaal, Olaf Sueters, is initiatiefnemer van Gear4Guides. Het doel van Gear4Guides is tweeledig: het ondersteunen van gidsen in zogenaamde 'ski ontwikkelingslanden' met goed skimateriaal én het stimuleren van wintertoerisme naar deze locaties.

Het idee achter Gear4Guides is ontstaan nadat Olaf een aantal skireizen had gemaakt naar landen als Bulgarije, Iran en Turkije. De gidsen die hij hier ontmoette, hadden vaak verouderd materiaal. De reis naar Kirgizië is aangegrepen om voor de eerste keer materiaal te schenken. Zo zijn er ski's gedoneerd aan Hayat, een gids uit de regio Jalal-Abad in Kirgizië. Hij wil de dorpskinderen de kans op een betere toekomst bieden, door ze te leren skiën en kennis over de bergen bij te brengen. Voor meer informatie – ook over trips: gear4guides.org.

